

Bijlage 8 - Verslag marktconsultatie

Mededingingsprocedure met Onderhandeling

**AI 2019-0549 - Stadsbrede inkoop van natuursteen voor toepassing
in openbare ruimte**

Inhoud

1	Toelichting uitvoering marktconsultatie	3
1.1	Schriftelijk marktconsultatie	3
1.2	Mondelinge toelichting	3
1.3	Vervolg	4
2	Resultaten marktconsultatie	5
2.1	Aanbestedingsprocedure	5
2.2	Scope	5
2.3	Esthetische beoordeling	7
2.4	Gunningscriteria	8
2.5	Nadere opdrachten	8
2.6	Overige vragen	9

1 Toelichting uitvoering marktconsultatie

Om ervoor te zorgen dat de uitvraag maximaal aansluit op de behoeften van de gemeente Amsterdam en de markt, heeft de gemeente Amsterdam besloten om de voorlopige aanbestedingsstukken te delen in de marktconsultatie.

De marktconsultatie heeft in twee verschillende onderdelen plaatsgevonden, namelijk:

1. Schriftelijke marktconsultatie;
2. Mondelinge toelichting.

Onderstaand is een uitwerking gegeven over de wijze waarop de gemeente Amsterdam de marktconsultatie heeft uitgevoerd.

1.1 Schriftelijk marktconsultatie

In het kader van de marktconsultatie heeft de gemeente Amsterdam bij de voorlopige aanbestedingsstukken een set vragen opgesteld met het verzoek aan de ondernemers om hier schriftelijk antwoord op te geven. Het doel van deze vragen was het verkrijgen van aanvullende informatie/inzichten die de gemeente Amsterdam moeten gaan helpen bij het afronden van deze aanbestedingsstukken. Daarnaast hebben de marktpartijen de mogelijkheid gehad om op basis van de voorlopige aanbestedingsstukken opmerkingen en suggesties aan de gemeente Amsterdam mee te geven ter verbetering van deze aanbestedingsstukken. Verder is aan de marktpartijen gevraagd om elementen uit de aanbestedingsstukken te melden die in strijd zouden zijn met de Aanbestedingswet 2012.

1.2 Mondelinge toelichting

Naar aanleiding van de schriftelijke reacties op marktconsultatie heeft de gemeente Amsterdam besloten de geïnteresseerde marktpartijen uit te nodigen voor een mondelinge toelichting. De toelichting heeft plaats gevonden in de periode 12 tot en met 18 mei 2020 en is vanwege het coronavirus (COVID-19) uitgevoerd via Microsoft Teams. Aan de hand van de ingediende antwoorden en een door de gemeente Amsterdam opgestelde agenda, hebben marktpartijen een aanvullende toelichting gegeven op hun schriftelijke reacties en op de voorlopige aanbestedingsstukken.

1.3 Vervolg

De ontvangen antwoorden, toelichtingen, opmerkingen, suggesties en/of aanvullingen worden door de gemeente Amsterdam als raadgevend beschouwd in de verdere voorbereiding van de aanbestedingsprocedure.

2 Resultaten marktconsultatie

In onderstaand paragrafen zijn de resultaten van de schriftelijke en mondelinge marktconsultatie opgenomen. Het verslag van de marktconsultatie is opgebouwd aan de hand van de besproken thema's.

2.1 Aanbestedingsprocedure

De gemeente Amsterdam heeft voor een Mededingingsprocedure met onderhandeling (MMO) gekozen als aanbestedingsprocedure. Tijdens de marktconsultatie hebben marktpartijen over het algemeen te kennen gegeven vertrouwen te hebben in de aanbestedingsprocedure.

Aandachtspunten die vanuit de markt zijn benoemd hebben betrekking op de objectiviteit van de beoordelingen van de esthetische kwaliteiten van de inschrijvingsmonster. Vanuit het verleden hebben een verschillende marktpartijen negatieve ervaringen met het laten beoordelen van de esthetische kwaliteiten van een inschrijvingsmonster. Door de beoordeling in twee fases (eerste inschrijving met maximaal drie inschrijvingsmonsters en definitieve inschrijving met één inschrijvingsmonster) uit te voeren is de verwachting vanuit de markt dat het risico op uitsluiting vanwege het subjectieve karakter van de esthetische beoordeling, waar mogelijk, tot het minimum wordt beperkt. In het kader van de marktconsultatie zijn verder geen bezwaren binnengekomen op de gekozen aanbestedingsprocedure.

Verder is tijdens de marktconsultatie een vraag gesteld met betrekking tot de doorlooptijden voor het aanleveren van de inschrijvingsmonsters tussen de eerste inschrijving en de definitieve inschrijving. De reactie op de genoemde doorlooptijden lopen uiteen van circa twee weken tot maximaal twee maanden.

2.2 Scope

Tijdens de marktconsultatie is stilgestaan bij het principe van de 'schappenkast', zoals deze door de gemeente Amsterdam is bedacht. Het hanteren van de 'schappenkast' met negen verschillende categorieën natuursteen is door de marktpartijen positief ontvangen. Het grootste gedeelte van de marktpartijen hebben aangegeven de acht van de negen uitgevraagde categorieën (in het kader van de aanbestedingsprocedure aangeduid als Percelen) te kunnen leveren. Uitsluitend de witte (markering)natuursteen kan door een groot gedeelte van de marktpartijen niet op basis van huidige specificaties geleverd worden. Dit was in de lijn met de verwachting vooraf. Op basis van de marktconsultatie lijkt het verstandig het witte (markering)natuursteen niet op te nemen in de scope van de aanbesteding.

Gedurende de mondelinge marktconsultatie is stilgestaan bij de wijze waarop de gemeente Amsterdam de esthetische beoordelingskaders tot stand heeft laten komen.

De esthetische beoordelingskaders zijn opgesteld met de intentie esthetische aansluiting te creëren bij reeds in de stad aanwezige natuursteen. Daarbij is het nadrukkelijk niet de intentie steen uit dezelfde groeve te verkrijgen (hoewel dit evenmin verboden is). Door het hanteren van (ruime) bandbreedtes in het esthetische beoordelingskader, heeft de gemeente Amsterdam ruimte gecreëerd voor marktpartijen om stenen aan te bieden van diverse oorsprong mits die binnen de uitgevraagde kaders van het esthetisch beoordelingskader vallen.

Met marktpartijen die het vermoeden uitspraken dat de gemeente Amsterdam wel voorkeur heeft voor steen uit dezelfde groeves als de huidige stenen in de stad, is hier specifiek gesprek over gevoerd. Conclusie is dat de gemeente Amsterdam niets extra's kan doen om dergelijke vermoedens bij marktpartijen weg te nemen. Tegelijkertijd kan de gemeente Amsterdam, vanuit stedenbouwkundig perspectief, evenmin kiezen voor specificaties die leiden tot een esthetisch conflict met de nu in de stad aanwezige steensoorten. Wel kan de gemeente Amsterdam met het inrichten van het beoordelingsproces en het samenstellen van de beoordelingscommissie de objectiviteit borgen bijvoorbeeld via het aanstellen van een onafhankelijke voorzitter die toeziet op het procesverloop. Daarbij is het wenselijk bij de samenstelling van de beoordelingscommissie enige vakbekwaamheid te borgen zodat aspecten als 'vervuiling' of beschadiging geen verstorende rol gaan spelen in de beoordeling.

De gemeente Amsterdam heeft tijdens de marktconsultatie ook de gehanteerde bandbreedtes met de marktpartijen getoetst. Op basis van de reacties kan geconcludeerd worden dat op de categorie wit na alle marktpartijen binnen de gehanteerde bandbreedtes kunnen aanbieden. Ook kan geconcludeerd worden dat de gehanteerde bandbreedtes het mogelijk maken steensoorten van diverse oorsprong (groeves) aan te bieden. Er wordt dus niet één specifieke groeve bevoordeeld.

Ook zijn de bandbreedte zodanig ruim genomen dat de marktpartijen gedurende de looptijd van de raamovereenkomst binnen deze bandbreedte kunnen blijven leveren. Hierbij heeft de gemeente Amsterdam de marktpartijen expliciet bevraagd of het vernauwen van de bandbreedtes in kleur mogelijk is vanwege de wens preciezer te specificeren. De marktpartijen adviseren de gemeente Amsterdam de opgenomen bandbreedtes niet aan te passen, aangezien dit keuze voor het aantal groeves mogelijk te veel wordt beperkt. De oplossing voor projecten waarbij verschillen onacceptabel zijn is het in één keer inkopen van de benodigde natuursteen voor het project dan wel in het ontwerp rekening worden houden met 'beperkte verschillen'.

Om de bandbreedtes voor kleur in het esthetisch beoordelingskader vast te stellen heeft de gemeente Amsterdam gebruik gemaakt van een Pantone-kleurwaaier. Het grootste gedeelte van de marktpartijen hebben reeds aangegeven een Pantone-kleurwaaier te hebben geleend of te hebben aangeschaft. Wel hebben marktpartijen te kennen gegeven dat op deze wijze van het specificeren van de natuursteen ver afstaat van de praktijk en zij bij de groeves niet aan kunnen komen met dergelijke kleurwaaiers. Ondanks dat het toetsen van kleuren een zekere mate van subjectiviteit kent en afwijkt van de praktijk bij de groeves, zijn er geen suggesties aangedragen

om de wijze van toetsen in de definitieve aanbestedingsstukken op een andere wijze in te richten. Marktpartijen erkennen dat de wijze waarop zij zelf hun inkoop kunnen inrichten wezenlijk anders is dan de wijze waarop een aanbestedende dienst dat vanwege de aanbestedingsbeginselen moet doen (vanuit het aanbod in de totale markt kunnen marktpartijen 'vrijelijk kiezen'. Aanbestedende diensten moeten vooraf specificeren).

Met betrekking tot de technische eigenschappen en de opgegeven maximale afmetingen heeft de markt aangegeven dat hier nogmaals kritisch naar gekeken moet worden. Zo is aangegeven dat de gestelde eisen aan het materiaal (onder andere drukstrekke en buigtreksterkte) nu afhankelijk is van het aangeboden soort natuursteen, terwijl men minimum eisen per categorie zou verwachten. Daarbij is nu niet eenduidig vast te stellen welke eisen gelden per categorie. De projectgroep zal naar aanleiding van de binnengekomen reacties het Programma van Eisen waar nodig verder aanscherpen.

2.3 Esthetische beoordeling

Doordat natuursteen een natuurproduct is zal er altijd een bepaalde mate van subjectiviteit in de esthetische beoordeling zitten. Aan de hand van het esthetisch beoordelingskader heeft de gemeente Amsterdam deze subjectiviteit zoveel mogelijk geobjectiveerd. Tijdens de marktconsultatie heeft de gemeente Amsterdam samen met de marktpartijen stilgestaan bij de esthetisch beoordeling en de markt gevraagd om eventuele verbetervoorstellen hiervoor aan te dragen. Zo is op het indienen van drie inschrijvingsmonsters (bestaande uit vijf stenen) in het kader van de eerste inschrijving door de marktpartijen positief gereageerd. Samen met de marktpartijen heeft de gemeente Amsterdam geconcludeerd dat het hanteren van een esthetisch beoordelingskader binnen de procedures, zoals nu beschreven is in de aanbestedingsstukken voor de esthetische beoordeling, voor nu de best passende methode is.

Verder is met de marktpartijen besproken dat de definitieve inschrijvingsmonsters als referentie zullen gelden voor de in de toekomst te leveren natuursteen. Deze methode is herkenbaar en begrijpelijk, met dien verstande dat marktpartijen wel aandacht hebben gevraagd voor het feit dat de locatie van winning binnen een groeve effect heeft op de esthetische verschijningsvorm. Hierbij is overigens ook benoemd dat groeves over de looptijd van de raamovereenkomst kunnen leveren binnen de bandbreedtes.

De marktpartijen hebben hierbij wel aangegeven dat het kan voorkomen dat het in de definitieve inschrijving aangeboden natuursteen, door bijvoorbeeld sluiten van een groeve, niet meer geleverd kan worden. De gemeente Amsterdam heeft in de aanbestedingsstukken dit probleem onderkend door in de raamovereenkomst de contractanten jaarlijks de mogelijkheid te bieden een verzoek te doen om het inschrijvingsmonsters te vervangen. Hierbij zullen via een gelijke beoordelingswijze als tijdens de aanbesteding de nieuwe monsters ter vervanging van de bestaande monsters uit de schappenkast beoordeeld worden. Op deze wijze worden raamcontractanten jaarlijks in de gelegenheid gesteld om het referentiemonster in de schappenkast te vervangen.

2.4 Gunningscriteria

In het kader van de marktconsultatie is de markt uitgedaagd om met voorstellen te komen om tijdens de MMO plafondbedragen of eenheidsprijzen vast te stellen, zodat deze kunnen worden meegenomen in de beoordeling van de Inschrijvingen. Hierop hebben de marktpartijen te kennen gegeven dat het lastig is om vooraf een eenheidsprijs of plafondbedrag te noemen, doordat een eenheidsprijs door veel verschillende variabele worden vastgesteld. Om deze reden pleiten de marktpartijen ervoor om dit pas in de nadere opdrachten uit te vragen. Doordat de marktpartijen aangegeven hebben dat het lastig is om prijzen uit te vragen in de MMO zal de gemeente Amsterdam de huidige beoordelingswijze (toetsen op basis van esthetisch beoordelingskader) in stand houden.

Uit de gesprekken is duidelijk geworden dat de inschrijvers bij selectie van hun inschrijvingsmonster(s) een strategische afweging moeten maken ten aanzien van het prijsniveau van die monsters. Een mooiere maar duurdere steen maakt de kans op daadwerkelijke opdracht via de mini-competities kleiner. De uitkomst van deze aanbesteding zal naar verwachting zijn: de verzameling van goedkoopste steensoorten die nog binnen de esthetische beoordelingskaders passen en aan de technische eisen zullen voldoen. Dit sluit aan bij de doelstellingen van de gemeente.

De marktpartijen signaleren dat daarmee het risico bestaat dat hoogwaardiger steensoorten (bijv. ten aanzien van porositeit) buiten de boot kunnen vallen. Ook dit sluit aan bij de doelstellingen van gemeente Amsterdam. Een alternatieve aanpak zou vergen dat technische kwaliteiten afgezet zouden moeten worden tegen esthetische kwaliteit. Wat weer met zich mee brengt dat een subjectief aspect weer een doorslaggevende rol in de gunningsbeslissing gaat spelen. En dat is nu juist wat marktpartijen niet willen.

De in het contract voorziene mogelijkheid om een monster te vervangen door een ander monster (mits opnieuw voldaan wordt aan het beoordelingskader) is wenselijk vanuit risico's in de toeleveringsketen (zoals sluiting van groeves). Het brengt het echter het risico met zich mee dat een leverancier een vervanging voorstelt om een steen met een lagere prijs in te brengen om daarmee de winstkans in de mini-competities te vergroten. Gemeente Amsterdam heeft dit risico onderkend en heeft hier geen bezwaren tegen aangezien in alle gevallen de aangeboden stenen aan dezelfde specificaties moeten voldoen.

2.5 Nadere opdrachten

In het kader van de marktconsultatie zijn marktpartijen gevraagd om voorstellen te doen voor onderscheidende (beoordelings)aspecten die naast prijs mogelijk kunnen worden meegenomen in een eventuele nadere opdracht (mini-competities). Marktpartijen hebben hier enkele voorbeelden van gegeven met betrekking tot duurzaamheid, levertijd en kwaliteit. De gemeente Amsterdam zal deze aspecten ter inspiratie meenemen bij het opstellen van nadere opdrachten die in het kader van deze Raamovereenkomst op de markt gezet kunnen worden.

Meerdere marktpartijen hebben zorgen geuit bij de uitwerking van de gunningcriteria in de mini-competities. Het risico wordt gezien dat die uitwerking zo is dat de facto naar één van de monsters wordt toegeschreven. Om dit risico weg te nemen zullen kaders meegegeven worden voor de mini-competities, zodat er niet toegewerkt kan worden naar het uitsluiten van bepaalde monsters (en dus raamcontractanten). Daarnaast zijn er binnen de gemeente enkele waarborgen ingericht die dit risico wegnemen. Zo zal de contractmanager dergelijk gedrag moeten bestrijden. Maar ook enkele ambtelijke commissies die de toepassing van de zogenaamde Puccini-methode bewaken, zullen dergelijk gedrag moeten bestrijden.

Indien onverhoeds dit toch tot uiting zou komen in een mini-competitie kan via de klachtenprocedure door de marktpartijen hier tegen opgekomen worden.

2.6 Overige vragen

Als overige vraag heeft de gemeente Amsterdam een vraag gesteld over het gehanteerde logistieke model. De gemeente Amsterdam wil onzekerheden in de uitvoering ten gevolge van afgekeurde leveringen van natuursteen beperken en voorziet in dit kader dat tijdig leveren op een depot of werf van de gemeente Amsterdam een passende beheersmaatregel is. Naar aanleiding van deze vraag zijn geen generieke opmerkingen en/of aanvullingen vanuit de marktpartijen binnengekomen. Sommige marktpartijen zouden wel een tussenopslag kunnen realiseren, andere niet. Het beoogde model lijkt daarmee aan te sluiten op de behoefte en mogelijkheden van de marktpartijen.

Verder heeft de gemeente Amsterdam een vraag opgenomen over de USRV-waarde en de PSRV-waarde van de aan te bieden materialen. De marktpartijen geven aan dat de USRV-waarde van de aangeboden producten wel voorhanden is (Europees geüniformeerde normering). Daarentegen sluit de PSRV-waarde beter aan op de realiteit van de toepassing van de materialen. Groeves zullen echter pas op basis van concrete opdrachten overgaan tot het beproeven volgens PSRV. Naar aanleiding van de binnengekomen reacties zal het projectteam een afweging maken of zowel de USRV-waarde als de PSRV-waarde zal worden uitgevraagd, en op welk moment dit door de marktpartijen zal moeten worden aangetoond.

Ten aanzien van de doelstellingen met betrekking tot de sociale voorwaarden heeft het grootste gedeelte van de marktpartijen aangegeven bekend te zijn bij het Truestone initiatief. Enkele marktpartijen zijn reeds aangesloten. In de raamovereenkomst(en) is bepaald dat alleen bedrijven die invulling hebben gegeven aan hun 'due diligence verplichtingen' in aanmerking komen voor een uitnodiging voor een mini-competitie. De marktpartijen zien dit als een goede stok achter de deur om marktpartijen te laten voldoen aan hun sociale verplichtingen.